

ת"פ 13575/12/13 - מדינת ישראל נגד יגאל יגור כץ

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13575-12-13 מדינת ישראל נ' כץ(עציר)

בפני כב' השופט יחיאל ליפשיץ

מדינת ישראל

נגד

יגאל יגור כץ (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד גב' גרניק - סופר

ב"כ הנאשם - עו"ד אלמלם (ס. ציבורית)

הנאשם בעצמו ע"י הליווי

גזר דין

1. הנאשם (יליד 1981) הורשע, על פי הודייתו, בעבירה של ניסיון הצתה - עבירה לפי ס' 448 (א) רישא + ס' 25 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: **החוק**) וכן בעבירה של חבלה במזיד - לפי ס' 413 ה' לחוק. הודיית הנאשם היתה במסגרת הסדר טיעון שכלל את תיקון עובדות כתב האישום, אך לא כלל הסכמות לעניין העונש.
2. נביא להלן את עיקר עובדות כתב האישום המתוקן שבהן הודה הנאשם: ע. כ. (להלן: **המתלונן**), יליד 1949 הינו תושב ... ומחזיק ברשותו רכב מסוג .... (להלן: **הרכב**) השייך למקום עבודתו. בתאריך 2.12.13, חנה הרכב לידו ביתו של המתלונן ב..... במועד לעיל, בסביבות 20:30 הגיע הנאשם למקום מגוריו של המתלונן כשהוא מצויד בכלי חד ובאמצעי הצתת אש כשבכוונתו לפגוע ברכב המתלונן וזאת כאיום על המתלונן בכוונה להפחידו וכן להפחיד את בנו של המתלונן. הנאשם ניקב את גלגלי הרכב באמצעות כלי חד וכן ניפץ את שמשות הרכב בכך שזרק עליהן אבנים. כמו כן, פתח הנאשם את מכסה מיכל הדלק וניסה לשלח אש במיכל, בכך שהצית סמרטוט והניחו בוער במיכל. הנאשם עזב את המקום ולאחר מכן האש שאחזה בסמרטוט כבתה מאליה.
3. נקדים ונציין כי במסגרת הטיעונים לעונש, הסכימו הצדדים על העובדות המוסכמות הבאות: בנו של המתלונן והנאשם היו שותפים במסעדה. הנאשם נקלע לחובות וסבר שבנו של המתלונן חייב לו כספים (ר' עמ' 7 לפרוטוקול שורות 15-16).
4. במסגרת ראיות המאשימה לעונש הוגש פלט הרישום הפלילי של הנאשם (ת/1) ממנו עולה כי הנאשם הורשע בשנת 2004 בעבירה של שוד (ועבירות נוספות) ונדון למאסר לתקופה של 24 חודשי מאסר.

מטעם הנאשם לענין העונש העיד לא אחר מאשר המתלונן, שמסר כי זמן קצר לפני האירוע הוא פגש את הנאשם ליד ביתו. הנאשם ביקש ממנו את מספר הטלפון של בנו אולם מכיון שהמתלונן לא נשא עליו את מכשיר הטלפון, הוא לא יכול היה למסור לנאשם את הפרטים אותם ביקש. המתלונן מסר כי הנאשם נראה לו קצת שתוי והוא אינו חש כי הנאשם ניסה לפגוע בו, אלא: "כנראה שאת כל התסכול שלו הוא הוציא על האוטו". המתלונן ציין, כי הוא מכיר את הנאשם מזה שנים, סולח לו ומבקש כי בית המשפט יתחשב בו לענין העונש.

בנוסף, העיד מטעם הנאשם גם אביו, שמסר כי עובר לאירוע הוא (האב) לחץ על הנאשם שיחזיר את חובותיו, וזאת בין היתר משום שהוא עצמו (היינו האב) ערב לחובותיו. לחצים אלה, לשיטת האב, השפיעו לרעה על בנו - הנאשם - והובילו אותו לפנות למתלונן, כאמור לעיל.

5. בטיעוני המאשימה לעונש ניתן דגש לחומרת מעשיו של הנאשם. מדובר במי שגרם נזק לרכב לא לו וכמעט הצליח להציתו. המאשימה הפנתה לערכים המוגנים בעבירת ההצתה: ההגנה על ערך החיים וכן השמירה על הקניין. כן נטען כי מקרי הצתה כגון אלה מסתיימים לא פעם בתוצאות קשות ואף טראגיות, וכי תוצאותיהם של מעשי ההצתה הינן בלתי צפויות ובכך טמונה חומרת מעשי ההצתה, שכן פוטנציאל הנזק - הן לאדם והן לרכוש הוא רב. לכן, ייחס המחוקק לעבירה זו חומרה כה רבה, הבאה לידי ביטוי, בין היתר, בעונשים שנקבעו (15 ו 20 שנות מאסר). המאשימה הביעה את עמדתה שמתחם העונש ההולם במקרה זה הוא בין 2-4 שנות מאסר; כשבנוסף לעונש המאסר במתחם לעיל התבקש מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן.

6. מנגד, העלה ב"כ הנאשם את כלל הטיעונים שיכולים להביא להפחתת העונש. בהקשר זה ניתן דגש לרקע שהוביל לאירוע. בנו של המתלונן היה שותפו של הנאשם במסעדה והנאשם נקלע לחובות כבדים על רקע הפעלת המסעדה. לכן, הוא ניסה לאתר את שותפו לשעבר ואף פנה לאביו של השותף - הוא המתלונן, אותו הכיר היכרות רבת שנים, כפי שתואר גם על ידי האחרון. על רקע מצוקתו הכלכלית ועל רקע שתיית אלכוהול, פרק הנאשם את זעמו על רכבו של המתלונן, וזאת מבלי שהיתה לו כל כוונה לפגוע באדם כזה או אחר. הנאשם לקח אחריות על מעשיו, היכה על חטא והוא מצטער על מעשיו. זאת ועוד, עוד טרם האירוע ועל רקע מודעותו לבעיית האלכוהול ממנה הוא סובל, פנה הנאשם לקבלת טיפול - תהליך שנקטע עם מעצרו. בהקשר זה הופנה בית המשפט למכתב של המרכז לטיפול בנפגעי אלכוהול בכרמיאל (המכתב סומן נ/1) ממנו עולה כי הנאשם פנה את המרכז עוד טרם מעצרו והיה אמור להיקלט באשפוזית תמרה, אולם מעצרו קטע הליך זה. לגבי מעשיו של הנאשם נטען, כי מבלי להפחית מחומרת האירוע, לא היה בכוח מעשיו להביא להצתת הרכב (משום שהסמרטוט ממילא לא הגיע עד למיכל הדלק ומשום סוג הדלק), ובית המשפט הופנה לכך שהנאשם הורשע רק בעבירת ניסיון. לענין רמת הענישה נטען כי זו יכולה לעמוד על מספר חודשי מאסר, ולעתים אף לריצוי בעבודות שירות. לכן, לאור קבלת האחריות, סליחת המתלונן, נסיבותיו הקלות באופן יחסי של האירוע וכלל נסיבות העניין, עתר ב"כ הנאשם להשתת עונש מדוד יחסית שישקלל את כלל הנתונים לעיל.

7. בדברו בטרם גזר הדין הביע הנאשם צער על מעשיו וביקש סליחה.

8. כקבוע בחוק העונשין (תיקון 113), העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו; ובקצרה,

העונש הראוי לעבריין ייגזר ממידת אשמו ומחומרת מעשיו. תיקון 113 הגדיר את ההיררכיה בין שיקולי הענישה, וזאת לפי הסדר הבא: הלימה, שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. בעוד שיקול ההלימה הוא שיקול גמולי; יתר השיקולים הינם שיקולים תועלתניים (ולהרחבה בהקשר זה ר' את מאמרו של כב' השופט עמי קובו, "**מבחן הולם למערכת המשפט**", ירחון הסניגור ינואר 2014 עמ' 76).

9. קביעת העונש נעשית במספר שלבים. בשלב המקדמי יש לבחון באם מדובר בהרשעה בעבירה אחת או במספר עבירות. באם מדובר בהרשעה במספר עבירות, אזי יש לקבוע באם הן מהוות אירוע אחד, או כמה אירועים נפרדים. בענייננו, מדובר באירוע אחד.

10. השלב הראשון בקביעת העונש הוא קביעת מתחם העונש ההולם. מדובר במתחם נורמטיבי אובייקטיבי, כאשר לשם כך נלקחים במסגרת השיקולים: (1) הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בערך זה; (2) מדיניות הענישה הנהוגה; ו(3) נסיבות הקשורות בביצוע העבירה. המתחם מתייחס למקרה קונקרטי ולא ניתן לקבוע מראש מתחם על פי העבירה בלבד (ור' בנדון, לדוגמה, האמור ברע"פ 4088/13 **אחמד הדרי נ' מ"י**, (11.6.13); ע"פ 1323/13 **חסן ואח' נ' מ"י** (5.6.13)).

11. בענייננו, הערכים החברתיים המוגנים הינם, כפי שציינה המאשימה השמירה על ערך החיים ושלמות הגוף; וכן השמירה על רכושו הציבורי. ההצתה מאופיינית בכך שקשה לאמוד מראש את נזקיה, ונזקים אלה יכולים להיות קטלניים ורבי היקף: "**בית משפט זה פסק, לא אחת, כי עבירת ההצתה, [...] [ש]ראשיתה גפרור ואחריתה עלולה להיות שערי מוות**" (ע"פ 3210/06 **עמארה נ' מדינת ישראל (18.3.2007)**), היא מהחמורות שבספר החוקים, וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה, ולנוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו של אדם ולרכושו. לא בכדי, הועמד העונש המרבי בצידה של עבירה זו, על חמש עשרה שנות מאסר, וכאשר מטרת ההצתה היא פגיעה באתרי טבע, בנכסי המדינה, או פגיעה בבני-אדם, עומד העונש המרבי על עשרים שנות מאסר." (ע"פ 4006/12 **מלאך נ' מ"י**, ניתן בתאריך 5.2.13).

12. לעניין מדיניות הענישה הנהוגה - הפנו הצדדים לפסיקה שניתנה ברובה בטרם כניסתו לתוקף של תיקון 113. משכך, קיימת בעיה להסתמך בהקשר זה על פסיקה זו לעניין קביעת המתחמים, וכל שניתן - אם בכלל - הוא ללמוד מהם על רמת הענישה שנהגה בטרם התיקון (ור' בהקשר זה האמור בע"פ 1127/13 **גברזגיי נ' מ"י** 15.1.14; פסקה 6). זאת ועוד, מרבית המקרים התייחסו לעבירות הצתה ולא לניסיון הצתה. אכן, העונש בגין עבירת הניסיון הינו אותו עונש, אך לעניין קביעת המתחם, או לכל הפחות לעניין בחינת רמת הענישה, יש לכך משמעות. מדובר בפסיקה מגוונת הגם שיש ממש בטענת ב"כ הנאשם כי בחלק מאותם מקרים שהוצגו - יהא משקלם אשר יהא - אכן הושתו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות (הגם שלרוב בנוגע לאנשים צעירים נעדרו עבר פלילי). מנגד, הושתו גם עונשי מאסר בפועל לתקופות משמעותיות יותר. יפים לעניין זה הדברים שהובאו בעניין מלאך לעיל: ". **עיון בפסיקתו של בית-משפט זה, מגלה, כפי שציין, בצדק, בית המשפט הנכבד, כי רף הענישה בעבירות ההצתה אינו אחיד, וכי במסגרת שיקולי הענישה, על בית-המשפט ליתן דעתו, בין היתר, לתוצאות המעשה, לפוטנציאל הסיכון לחיי אדם ולרכוש, הגלום במעשה ההצתה, לתכנון המוקדם, ולעברו הפלילי של הנאשם . . .**" עוד אפנה בהקשר זה לפסיקה המגוונת שהוצגה בפס"ד מלאך

וכן לפסיקה שהוצגה, לדוגמה, בע"פ 3210/06 עמארה נ' מ"י, 18.3.2007.

13. לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ושיש לבחון בטרם ייקבע מתחם העונש הראוי, קובע ס' 40 ט' לחוק את נסיבות ונתונים שונים שיש להתחשב בהם. בענייננו, כל שמצוי לפנינו הן עובדות כתב האישום וההסכמה הדיונית אליה הגיעו הצדדים. למרות שטיעוני ב"כ הנאשם חרגו במקצת מהסכמות אלה, איני סבור כי יש בכך חריגה משמעותית והדברים באו "לבאר" את מעשיו של הנאשם, על רקע אותו סכסוך עסקי בינו לבין בנו של המתלונן, או לפחות סברתו של הנאשם כי הלה חייב לו כספים. איני סבור כי מדובר בעובדות הפועלות בהכרח לטובתו של הנאשם שהרי אליבא דכולי עלמא כי מעשהו היה פסול מן היסוד, בין אם הרקע לו היה כזה או אחר. זאת ועוד, גם אם הנאשם היה תחת השפעת אלכוהול אותה עת, הדבר אינו צריך לשמש להקלה בעונשו (ור' בהקשר זה האמור בע"פ 5831/13 פלוני נ' מ"י 22.12.13 פסקה 4). לגופו של עניין, מדובר באירוע בו הגיע הנאשם למקום כשהוא מצויד בכלי חד ובאמצעי הצתת אש כשבכוונתו לפגוע ברכב המתלונן בכוונה להפחיד את המתלונן ואת בנו. הנאשם ניקב את גלגלי הרכב באמצעות כלי חד, ניפץ את שמשות הרכב וכן ניסה להצית את הרכב. אכן, הנאשם הורשע בעבירת ניסיון הצתה בלבד אך יש לשים לב לכך כי רק נסיבות חיצוניות לנאשם הן אלו שהובילו לכך שהרכב לא הוצת בפועל, שהרי אם הדבר היה תלוי בנאשם ובכוונותיו - הרכב היה מוצת כליל. נסיבה משמעותית לחומרה היא ה"מסר" אותו ביקש הנאשם להעביר באמצעות מעשיו. במילים אחרות, לא רק הנזק לרכוש (הקל באופן יחסי) צריך לעמוד לנגד עינינו אלא יש להוקיע את ה"נוהג" במסגרתו מועברים "מסרים" באמצעות גרימת נזק לרכוש בעליהם.

14. בחינת כלל הנתונים לעיל, הובילה אותי למסקנה כי מתחם העונש הראוי בנסיבות העניין נע בין 10 ל 36 חודשי מאסר.

15. לא מצאתי - ואף לא נטען בפני - כי יש מקום לסטות ממתחם העונש הראוי - אם לקולא משום שיקולי שיקום; ואם לחומרה משום שיקולי הגנה על הציבור.

16. לעניין העונש שיש להשית בתוך המתחם - בהקשר זה יש להתייחס לנסיבותיו האישיות של הנאשם לקולא ולחומרה וכן לנתונים ונסיבות אחרות המנויות ברובן בס' 40 יא' לחוק. בהקשר זה, יש להביא את הודייתו של הנאשם והבעת חרטתו. עוד אביא לזכותו את מודעותו לבעיית האלכוהול ממנה הוא סובל ושיש לקוות שהוא ימשיך ויטפל בה, כפי שהחל טרם מעצרו. גם תוצאות האירוע - הגם שלא היו בשליטתו - עומדות באופן מסוים לזכותו וזאת משום התוצאות הקלות באופן יחסי של האירוע. בנוסף, התחשבותי בסליחת המתלונן שמסר כי הוא מכיר את הנאשם מזה שנים והוא התרשם כי האירוע היה על רקע סערת רגשות ותסכול ובכל מקרה לא היתה לנאשם כל כוונה לפגוע בו ממש, אלא רק ברכושו. מנגד, יש להביא את עברו הפלילי של הנאשם. מדובר במי שריצה מאסר של 24 חודשים בשנת 2004. אכן, מאז שחרורו הוא לא הסתבך בפלילים אולם דווקא עבר זה היה צריך להרחיקו מהסתבכות נוספת.

משום שהרכב שניזוק לא היה בבעלות המתלונן, ולא הובהר בבעלות מי הרכב, לא מצאתי לנכון להשית פיצוי לטובת המתלונן. בעלי הרכב כמובן שיוכלו לנקוט בכל פעולה כנגד הנאשם להשבת נזקיהם, באם יראו לנכון.

17. סוף דבר, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

17.1. 13 חודשי מאסר, שירוצו החל מיום מעצרו של הנאשם - 02.12.13.

17.2. הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 8 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור את העבירה בה הורשע או עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

17.3. הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 4 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון.

18. זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן והודע היום כ' שבט תשע"ד, 21/01/2014 במעמד הנוכחים.

הוקלד על ידי דגנית אדרי